

PM Rotel IX (Dnr KS 2021/800)

Naturvårdsverkets skrivelse Förbättrad avfallsstatistik – behov, brister och vägen framåt

Remiss från Miljödepartementet

Remisstid den 8 oktober 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Naturvårdsverket har haft regeringens uppdrag att utreda hur Sverige kan ta fram bättre avfallsstatistik. Uppdraget redovisas i skrivelsen ”Förbättrad avfallsstatistik – behov, brister och vägen framåt”. Vilken statistik som tas fram inom avfallsområdet i Sverige styrs dels av ett tiotal författningar från EU och dels av ett antal nationella mål som ska följas upp. Naturvårdsverket bedömer att avfallsstatistiken i dagsläget uppfyller de krav som ställs för internationell rapportering samt för nationell uppföljning av miljö kvalitetsmål och producentansvar. Naturvårdsverket anser dock att det finns kvalitetsbrister såsom avsaknad av eller osäkerhet kring vissa uppgifter. Det finns också bristande förutsättningar för att kunna producera avfallsstatistik. Det kan t.ex. handla om att vissa avfallsuppgifter inte lämnas standardiserat och maskinellt inläsningsbart och om begränsade möjligheter att dela uppgifter mellan myndigheter till följd av sekretess.

Det pågår och planeras en rad arbeten för att förbättra avfallsstatistiken. Naturvårdsverket bedömer att följande förslag bör genomföras för att hantera identifierade brister:

- ändringar i avfallsförordningen som syftar till att ge tydligt rättsligt stöd för inhämtande av uppgifter om gränsöverskridande avfallstransporter i vissa syften samt att underlätta informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter i fråga om gränsöverskridande avfallstransporter,
- ändringar i förordningarna om producentansvar för elutrustning, batterier, bilar, däck, förpackningar och om retursystem för plastflaskor och metallburkar samt i avfallsförordningens bestämmelser om gränsöverskridande avfallstransporter i syfte att tydliggöra att uppgifterna får användas för framställande av statistik,
- tillägg i offentlighets- och sekretessförordningen för att kunna skydda vissa känsliga uppgifter gällande gränsöverskridande avfallstransporter och producentansvaren för bilar och däck.

- uppdra till Naturvårdsverket att utreda förutsättningarna för en ny digital lösning för företagens årliga miljörapportering i samverkan med berörda myndigheter och aktörer där länsstyrelsernas bidrag särskilt tydligt bör framgå.

Miljödepartementet har skickat Naturvårdsverkets skrivelse på remiss till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det finns ett behov av att förbättra avfallsstatistiken och ser positivt på förslagen i skrivelsen. Kontoret anser det dock vara svårt att se behovet av en särskild sekretessprövning när uppgifter lämnas från kommun till Naturvårdsverket.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är positivt att systemet för miljörapportering kommer att uppdateras och moderniseras, men anser att det inte föreligger ett behov av särskild sekretessprövning när uppgifter lämnas från kommun till Naturvårdsverket.

Mina synpunkter

För den grönbå majoriteten i Stockholms stad är utvecklingen mot ett resurssmart Stockholm, i enlighet med EU:s avfallshierarki, en prioriterad fråga. I detta arbete är statistik av central betydelse för att kunna följa arbetet.

Jag välkomnar därför ambitionen på nationell nivå att förbättra statistiken för att kunna arbeta mer effektivt med åtgärder, måluppföljning och styrmedel, och ser också positivt på förslagen.

Jag delar dock stadens remissinstansers ståndpunkt att det, ur ett kommunalt perspektiv, inte är tydligt varför en särskild sekretessprövning bör göras när uppgifter lämnas från kommun till Naturvårdsverket, då dessa, givet sitt statistikansvar, är avsedda mottagare för uppgifterna. En särskild sekretessprövning riskerar att innebära onödiga kostnader för kommunen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 29 september 2021

KATARINA LUHR

Bilaga

Naturvårdsverkets skrivelse Förbättrad avfallsstatistik – behov, brister och vägen framåt

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Naturvårdsverket har haft regeringens uppdrag att utreda hur Sverige kan ta fram bättre avfallsstatistik. Uppdraget redovisas i skrivelsen ”Förbättrad avfallsstatistik – behov, brister och vägen framåt”. Vilken statistik som tas fram inom avfallsområdet i Sverige styrs dels av ett tiotal författningar från EU och dels av ett antal nationella mål som ska följas upp. Naturvårdsverket bedömer att avfallsstatistiken i dagsläget uppfyller de krav som ställs för internationell rapportering samt för nationell uppföljning av miljö kvalitetsmål och producentansvar. Naturvårdsverket anser dock att det finns kvalitetsbrister såsom avsaknad av eller osäkerhet kring vissa uppgifter. Det finns också bristande förutsättningar för att kunna producera avfallsstatistik. Det kan t.ex. handla om att vissa avfallsuppgifter inte lämnas standardiserat och maskinellt inläsningsbart och om begränsade möjligheter att dela uppgifter mellan myndigheter till följd av sekretess.

Det pågår och planeras en rad arbeten för att förbättra avfallsstatistiken. Naturvårdsverket bedömer att följande förslag bör genomföras för att hantera identifierade brister:

- ändringar i avfallsförordningen som syftar till att ge tydligt rättsligt stöd för inhämtande av uppgifter om gränsöverskridande avfallstransporter i vissa syften samt att underlätta informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheter i fråga om gränsöverskridande avfallstransporter,
- ändringar i förordningarna om producentansvar för elutrustning, batterier, bilar, däck, förpackningar och om retursystem för plastflaskor och metallburkar samt i avfallsförordningens bestämmelser om gränsöverskridande avfallstransporter i syfte att tydliggöra att uppgifterna får användas för framställande av statistik,
- tillägg i offentlighets- och sekretessförordningen för att kunna skydda vissa känsliga uppgifter gällande gränsöverskridande avfallstransporter och producentansvaren för bilar och däck.
- uppdra till Naturvårdsverket att utreda förutsättningarna för en ny digital lösning för företagets årliga miljörapportering i samverkan med berörda myndigheter och aktörer där länsstyrelsernas bidrag särskilt tydligt bör framgå.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2021 framgår att utvecklingen mot ett resurssmart Stockholm, i enlighet med EU:s avfallshierarki, är prioriterat och att samverkan inom stadens egen verksamhet och med andra aktörer är viktig för att nå stadens ambitioner. Stockholm Vatten och Avfall, SVOA; rapporterar årligen in en rad olika statistikuppgifter som sedan ligger till grund för bland annat uppföljningen av de Svenska miljömålen, vidarerapportering till EU-kommissionen och till nationella avfallsregistret.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det finns behov av att förbättra avfallsstatistiken i syfte att kunna arbeta mer effektivt med åtgärder, måluppföljning och styrmedel som ökar resurshushållning och återvinning. Stadsledningskontoret ser därför positivt på förslagen i skrivelsen.

Naturvårdsverkets plan för att vidareutveckla avfallregistret i syfte att underlätta inrapportering av avfallsmängder är positiv. Stadsledningskontoret anser dock att det utifrån syftet med rapporteringen är svårt att se behovet av en särskild sekretessprövning när uppgifter lämnas från kommun till Naturvårdsverket. Detta innebär onödiga kostnader i form av tid för hantering. Naturvårdsverket är utifrån sitt statistikansvar en avsedd mottagare av uppgifterna. Stadsledningskontoret menar att man bör gå längre än skrivelsens förslag och utreda möjligheter att införa rättsligt och tekniskt stöd för att Naturvårdsverket ska få ha tillgång till behövliga sekretessbelagda uppgifter i miljörapporterna utan att det ska behövas en sekretessprövning hos kommunerna. Istället bör sekretessprövningen göras hos Naturvårdsverket först när uppgifterna begärs ut av parter som inte är avsedda mottagare av uppgifterna.

Stadsledningskontoret anser i likhet med Naturvårdsverket att det ska vara lätt att lämna statistikuppgifter, att uppgifterna bara ska lämnas en gång och att det även ska vara lätt att få tillgång till avfallsstatistik.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2021 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 juli 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Det är positivt att systemet för miljörapportering kommer att uppdateras och moderniseras, särskilt då även kommunerna drabbas av extra arbete med utlämnande av sekretessbelagd information som innebär onödiga kostnader i form av tid för hantering.

Miljöförvaltningen anser dock att det utifrån syftet med rapporteringen är svårt att se behovet av en särskild sekretessprövning när uppgifter lämnas från kommun till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket är utifrån sitt ansvar för statistiken en avsedd mottagare av uppgifterna. Enligt förvaltningen bör man därför gå längre än förslaget och utreda möjligheter att införa rättsligt och tekniskt stöd för att Naturvårdsverket ska få ha tillgång till behövliga sekretessbelagda uppgifter i miljörapporterna utan att det ska behövas en sekretessprövning hos kommunerna. Istället bör uppgifterna omfattas av sekretess även hos Naturvårdsverket och en prövning göras först när uppgifterna begärs ut av parter som inte är avsedda mottagare av uppgifterna.

Miljöförvaltningen delar Naturvårdsverkets uppfattning att det ska vara lätt att lämna statistikuppgifter, att uppgifter bara ska lämnas en gång och att det ska vara lätt att få tillgång till avfallsstatistik.

I övrigt har miljöförvaltningen inga synpunkter på Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget.